

ORDNINGSGREGLER,

utfärdade på grund av Kungl. Maj:ts nådiga
reglemente av den 4 april 1862 för
trafiken å Statens järnvägar.

Upplaga 1913.

Tillägg 1—4 äro intagna i denna upplaga.

§ 1. Statens för trafik öppnade järnvägar äro indelade i distrikt, å vilka befälet utövas av distriktschefer.

Distriktschefsexpeditionerna äro förlagda:

för I distriktet (linjerna Krylbo—Stockholm—Hallsberg, Järna—Nyköping S. J., Krylbo—Mjölby och Örebro—Svartå med här nedan under vederb. trafiksektioner närmare angivna anslutande linjer) i *Stockholm*;

för II distriktet (linjerna Göteborg—Hallsberg, Falköping—Nässjö, Laxå—Charlottenberg och Göteborg—Strömstad med nedan angivna anslutande linjer) i *Göteborg*;

för III distriktet (linjerna Katrineholm—Malmö—Trälleborg, Arlöf—Ängelholm och Hälsingborg—Göteborg med nedan angivna anslutande linjer) i *Malmö*;

för IV distriktet (linjerna Sundsvall—Storlien, Östersund—Strömsund, Ånge—Krylbo och Bräcke—Långsele med nedan angivna anslutande linjer) i *Östersund*;

för V distriktet (linjerna Luleå—Riksgränsen och Långsele—Boden—Karungi med nedan angivna anslutande linjer) i *Luleå*.

Distrikten äro, vad trafikavdelningen angår, indelade i trafiksektioner, å vilka närmaste befälet utövas av trafikinspektörer. I distriktet utgöres av 1, 2 och 3 sektionerna, II distriktet av 4, 5 och 6 sektionerna,

III distriktet av 7, 8 och 9 sektionerna, IV distriktet av 10, 11 och 12 sektionerna samt V distriktet av 13, 14 och 15 sektionerna.

Trafikinspektörsexpeditionerna äro förlagda:

för 1 trafiksektionen (linjen från Stockholm central till Hallsberg samt från Järna till och med Nyköping S. J. med sidobanorna till Stockholm södra och till Södertälje) i *Stockholm*;

för 2 trafiksektionen (linjen från och med Stockholm central till och med Krylbo med sidobanan till Värtan) i *Stockholm*;

för 3 trafiksektionen (linjerna från Krylbo till Mjölby samt från Örebro till Svartå) i *Örebro*;

för 4 trafiksektionen (linjerna från och med Göteborg till Falköping-Ranten samt från och med Strömstad till Göteborg) i *Göteborg*;

för 5 trafiksektionen (linjerna från och med Falköping-Ranten till Hallsberg, från Sköfde till och med Karlsborg samt från Falköping-Ranten till Nässjö) i *Falköping-Ranten*;

för 6 trafiksektionen (linjen från Laxå till och med Charlottenberg med sidobanan till Fryksta) i *Kristinehamn*;

för 7 trafiksektionen (linjerna från och med Malmö till och med Alvesta, från Arlöf till Billesholms grufva samt från Malmö till och med Trälleborg F.) i *Malmö*;

för 8 trafiksektionen (linjerna från och med Hälsingborg F. till B:s Göteborg, från Åstorp till och med Höganäs nedre samt från Ängelholm till Landskrona) i *Hälsingborg*;

för 9 trafiksektionen (linjen från Alvesta till Katrineholm) i *Norrköping*;

för 10 trafiksektionen (linjerna från och med Storlien till Änge, från Östersund till och med Strömsund med bibanan till Hammerdal samt från Bräcke till och med Sollefteå) i *Östersund*;

för 11 trafiksektionen (linjerna från och med Sundsvall till och med Ange, från Ange till och med Ljusdal samt från Ljusdal till och med Hudiksvall) i *Sundsvall*;

för 12 trafiksektionen (linjerna från Ljusdal till Krylbo samt från Kilafors till och med Stugsund) i *Söderhamn*;

för 13 trafiksektionen (linjerna från Jörn till och med Karungi samt från och med Luleå till och med Malmberget med sidobanan till Koskullskulle) i *Luleå*;

för 14 trafiksektionen (linjerna från och med Jörn till Långsele, från Vännäs till och med Umeå, från Bastuträsk till och med Kallholmen samt från Mellansel till och med Örnsköldsvik) i *Umeå*;

för 15 trafiksektionen (linjen från Gällivare till och med Riksgränsen) i *Kiruna*.

Stationerna med därvid inrättade särskilda expeditioner för trafiken förestås av stationsinspektorer eller stationsmästare, som äro närmast ansvariga för ordningen därå. Stationsföreståndarens tjänstetecken är ett högrött band omkring uniformsmössan.

*) De till stationsföreståndarnes biträde anställda tjänstemännen bära fastställd uniform.

*) Bantågen stå under ledning av tågmästare och konduktörer, som likaledes bära uniform.

§ 2. För erhållande av upplysningar i frågor, som röra person- eller godsbefordringen, äger den trafikerande allmänheten att i första rummet vända sig å station till stationsföreståndaren och å bantåg till tågbefälhavaren.

*) Klagomål över oordningar eller över järnvägspersonalens uppförande kunna anmälas till vederbörande trafikbefäl.

---

*) Styckets lydelse enligt tillägg nr 3.

§ 3. Det på varje station befintliga stationsuret gäller såsom rättesnöre i avseende på tiden för expeditionernas öppnande och stängande samt bantågens avgång.

---

§ 4. **Biljettförsäljning.** Personbiljetter erhållas mot kontant likvid vid varje stations biljettlucka. Biljettförsäljningen börjar å tider, som på stationen finnas genom anslag tillkännagivna, och slutar högst 5 minuter före varje bantågs avgång.

Resande, som önskar köpa biljett till station vid enskild järnväg, till vilken direkta biljetter försäljas, kan fordra att erhålla dylik biljett endast om den beställes senast 15 minuter före avgången av det tåg, med vilket han ämnar resa.

Den, som ej före biljettförsäljningens slut löst biljett, äger ej rätt att medfölja då avgående bantåg, om ej stationsföreståndaren finner skäl att sådant medgiva.

När så många biljetter till någon viss vagnklass blivit sålda, som platser finnas i de för det avgående bantåget avsedda vagnar av samma klass, upphör försäljningen av sådana biljetter.

Vid mellanstationerna säljas biljetter före ett bantågs väntade ankomst under villkor, att tillräckligt utrymme i de medföljande vagnarna förefinnes. Brister utrymme och finnas ej å stationen disponibla vagnar att tillkoppla bantåget eller kunna ej flera vagnar medtagas, få de köpta biljetterna återlännas, varvid de utlagda penningarna återbekommas. Vid bristande utrymme i vagnarna hava de resande, som löst biljetter för största väglängden, företräde till erhållande av platser.

Till undvikande av tidsutdräkt med växling böra resande vid köp av biljetter, så vitt möjligt, vara försedda med jämna penningar. Den, som ej är försedd

med jämna penningar, är skyldig att avvakta växling, till dess tiden medgiver biljettförsäljaren att densamma verkställa. Anmärkning mot oriktig växling skall genast, innan biljettköparen lämnar luckan, framställas, emedan intet avseende sedermera fästes därå.

På varje personbiljett äro avgångs- och bestämmelsestationernas namn jämte vagnklassen utsatta och skall datum vara påstämplat eller inskrivet, innan biljetten anses gällande. Den resande bör vid biljettens mottagande efterse och genast anmärka, om något miss-tag i berörda hänseenden ägt rum, såvida avseende skall fästas å anmärkningen.

Ombyte av redan löst biljett från billigare till dyrare plats tillåtes mot erläggande av prisskillnaden, så framt begäran därom framställes i behörig tid och plats av den åstundade klassen finnes å bantåget ifråga.

Utbyte av biljett från dyrare vagnklass till billigare mot prisskillnadens återfående medgives icke, utom i det fall att den resande till följd av bristande utrymme måste taga plats i billigare vagnklass.

*) Rekvisition av sovplats kan ske å vilken statens eller enskild järnvägsstation som helst, men utlämnas sovvagnsbiljett, förutom å vederbörande svenska utgångsstation, endast å station, varest tåget enligt tidtabellen gör uppehåll för resandes påstigande.

Vid utlösande av snälltågstilläggsbiljett och sovvagnsbiljett för viss resa skall, om så påfordras, vanlig personbiljett för samma resa uppvisas.

§ 5. Väntsalarna på stationerna hållas tillgängliga för resande minst en timme före varje bantågs avgång. Det är ej tillåtet för resande i III klassens vagn att ingå i de andra klassernas väntsal.

---

*) Styckets lydelse enligt tillägg nr 3.

*) § 6. **Tågens avgång och ankomst.** Vid tågs utgångsstation samt vid station, där flera tåg samtidigt äro färdiga att avgå, utropas dessförinnan i väntsalor och restauranglokaler namnen å de större stationer, dit tåg skola avgå. Vid övriga stationer äger intet utrop av tåg rum. Dörrarna från väntsalarna till plattformen öppnas å tid, som stationsbefälet bestämmer, dock senast 5 minuter före tågs avgång.

Då tåg är färdigt till avgång, ger tågpersonalen, om så erfordras, med utropet: »tag plats» tillkänna för de resande, att tåget omedelbart kommer att sätta sig i rörelse, samt stänger samtidigt personvagnarnas dörrar eller grindar.

Å snälltåg meddelar tågpersonalen kort före ankomsten till station, där uppehållet understiger 2 minuter, vid gång genom tåget, i alla vagnar utom sovvagnar namnet å denna station. Äger tågombyte rum å denna station, uppgiver tågpersonalen jämväl, vart anslutande tåg avgå.

Finnes icke genomgång i tåget, utropar tågpersonalen, sedan tåget stannat, stationens namn samt uppgiver de platser, dit anslutande tåg avgå.

§ 7. **Förhållningsregler under resan.** Resande har under färden företrädesrätt till den plats, han från resans början innehaft. Han skall dock, för så vitt han tillfälligt lämnar sin plats, genom något å samma plats lagt föremål beteckna densamma såsom redan upptagen. Annan resande äger således icke intaga på dylikt sätt utmärkt plats.

Resande, som under tågs uppehåll lämnar sin vagn, bör iakttaga vagnens nummer för att återfinna förut innehavd plats.

Konduktörerna äro berättigade och, vid anfordran, skyldiga att anvisa de resande platser.

*) Paragrafens lydelse enligt tillägg nr 2.

*) Till sådana resande i 1:a och 2:a klassens vagnar i snälltågen, som ej innehava sovvagnsbiljett, skall av konduktören avgiftsfritt utlämnas s. k. *platsbiljett*, som berättigar innehavaren till viss bestämd plats i vederbörande vagn. Dylig bestämd plats i någon av de direkta vagnarna till utlandet kan vid resa från vagnens utgångsstation mot avgift av 25 öre där förutbeställas antingen samma dag tåget går eller ock dagen förut, i förstnämnda fall senast en timme före tågets avgång. Sådan förutbeställning får emellertid icke äga rum till de sovvagnar, som framgå mellan Stockholm och Berlin i tågen nr 7 och 8 samt mellan Göteborg och Hamburg i tågen nr 41 och 42. 1172

*) För resande i 3:e klass tillämpas förenämnda anordningar tills vidare endast vid färd med vederbörande direkta vagn mellan Stockholm och Berlin.

Resande är skyldig att på anfordran av stations- eller tågtjänsteman uppvisa innehavande biljett, när helst sådant erfordras för kontroll eller biljettens märkning. Under bantågets gång skall varje resande förvara sin biljett, till dess att densamma före eller vid bestämmelsestationen avfordras honom av tågpersonalen eller särskild biljettmottagare.

Beträffande rätt att övergå från ett tåg till ett annat och att göra uppehåll under resan hänvisas till taxans »Särskilda bestämmelser».

Resande varnas för att under tågets gång sträcka sig ut genom fönstret eller stödja sig mot vagnörr. Det är förbjudet att nedsläppa tändstickor, aska eller andra föremål i fönsterfalsarna. Den, som förorsakar skada å sitsar eller annat innanrede i vagn eller å järnvägen tillhörigt glas eller porslin, är underkastad ersättningskyldighet.

---

*) Styckets lydelse enligt tillägg nr 2.

Vagnsfönster å vindsidan skall hållas stängt, om någon resande i kupén sådant yrkar.

Resande skola för in- eller utstigande avbida bantågets fullkomliga stillastående och få ej själva öppna vagnörrarna.

Män få icke under någon förevändning taga plats i kupé, vilken genom särskild skylt anges såsom damkupé.

*) Resande, som löst biljett till tåg, vari restaurangvagn går, skall, oberoende av den vagnklass, till vilken han löst biljett, äga tillträde till dylik vagn och rätt att uppehålla sig där under den tid, han intager måltid.

*) Öl får icke serveras i eller från restaurangvagn annorledes än i samband med servering av mat.

***) § 8: **Tobaksrökning** i järnvägens expeditjonsrum och väntsalar är förbjuden.

I vissa av *dagtågens vagnar* och *nattågens vagnar* för *sittande* får tobaksrökning äga rum i de särskilda vagnavdelningar eller i de särskilda kupéer, vilka med skyltar äro angivna såsom tillgängliga för rökare.

Dörr till kupé i sådan vagnavdelning, vilken icke i sin helhet är upplåten för rökare, skall hållas stängd; då kupén begagnas såsom rökkupé.

Annorstädes i dessa vagnar än i sålunda reserverade avdelningar eller kupéer får tobaksrökning icke äga rum.

I *de sovvagnar*, där särskilda anslag finnas uppsatta i samtliga avdelningar i vagnen om förbud mot tobaksrökning, må sådan icke under några omständigheter äga rum.

I *övriga sovvagnar* må rökning äga rum i halvkupé, till vilken första klassens biljett lösts. I övriga kupéer och halvkupéer i sistnämnda sovvagnar må rökning icke äga rum, med mindre samtliga resande i kupén

*) Styckets lydelse enligt tillägg nr 3.

***) Paragrafens lydelse enligt tillägg nr 3.

därtill lämna medgivande, i varje fall dock icke mellan kl. 10 e. m. och kl. 7 f. m.

Rökning må icke äga rum i sovvagnarnas korridorer. Dörr till kupé, vari rökning äger rum, skall hållas stängd, så att rök icke uttränger i korridoren eller andra kupéer.

Tobaksrökning får icke äga rum i restaurangvagn.

§ 9. Resgodsbefordring. Expeditionen för mottagande av resgods på varje station öppnas och stänges samtidigt med biljettluckorna.

Angående vad som får medtagas såsom resgods hänvisas till taxans »Särskilda bestämmelser».

Resgods, som resande önskar befordrat med samma bantåg, han själv begagnar, bör inlämnas i resgods-expeditionen minst 10 minuter eller, om resgodsets vikt uppgår till mer än 200 kg., minst 20 minuter före bantågets avgångstid. Vid resgodsets inlämnande åligger ägaren att tillika avlämna personbiljetten. Sedan vikten blivit i expeditionen utrönt och likvid för möjligen befintlig övervikt erlagd, återfås biljetten och erhålles kontramärke försett med samma nummer, som är åsatt resgodspersedlarna.

Från resgods, som inlämnas, böra äldre resgodsmärken vara borttagna, emedan sådana lätt föranleda felsändning.

Resgods utlämnas på bestämmelsestationen till den resande eller hans ombud mot återställande av erhållna kontramärken eller överviktsbiljetter. Hava dessa under resan gått förlorade, åligger det ägaren att på annat sätt styrka sin rätt till effekterna eller ställa borgen, innan dessa få avhämtas.

*) Resgods får placeras under eller över den resandes plats i kupén, å de i korridorerna anbragta

*) Styckets lydelse enligt tillägg nr 2.

hyllorna eller i de särskilda resgodsrums, som finnas inrättade i vissa lokaltågsvagnar. På golvet i korridorerna och på sittplatserna får däremot intet resgodis placeras.

Kanarie- eller dylika mindre fåglar i burar få medtagas i kupén, om samtliga medresande giva sitt tillstånd därtill.

För de effekter, resande medför i kupén, ansvarar icke järnvägsförvaltningen.

*) Sådana reseffekter, som enligt gällande bestämmelser få av resande medföras polletterade eller som handresgodis, må å vilken station som helst mot erläggande av viss avgift avlämnas till förvaring.

§ 10. **Hundar** och dylika djur skola avlämnas minst 15 minuter före det tågs avgångstid, med vilket de önskas befordrade, och skall för dem biljett mot konstant avgift lösas på avsändningsstationen. Hundar medtagas å alla slags tåg. Hundarna, som böra vara försedda med munkorg eller åtminstone halsband, införs därefter å de för sådana djur avsedda platser — dock att smärre knähundar få efter vederbörande stationsbefäls prövning intagas i kupé, om invändning häremot icke göres av medresande — och utlämnas på bestämmelsestationen mot biljettens återställande. Saknas munkorg, bör den, som avlämnar hunden, själv införa honom på den plats, som anvisas. **) Hundar utan både munkorg och halsband mottagas endast om de äro förvarade i burar eller korgar.

Hundar och dylika djur mottagas till försändning även om avsändaren icke medföljer samma tåg. Avsändaren skall i sådant fall avlämna biljetten i resgodis-

*) Styckets lydelse enligt tillägg nr 3.

**) Punktens lydelse enligt tillägg nr 3.

expeditionen samt uppgiva sitt namn, bestämmelsestationen och namnet å den person, till vilken djuret därstädes skall utlämnas.

§ 11. **Åkdon** och **levande djur** (utom hundar) transporteras med blandade tåg och godståg samt medtagas undantagsvis på vissa bansträckor å persontåg — hästar även å snälltåg —, där utrymme och tid sådant medgiva eller hinder annars icke möter.

Avsändare av större djur skall besörja djurens inlastning i och lossning från de till transporten upplåtta vagnarna.

§ 12. **Åkdon**, som skola åtfölja ett bantåg, böra avlämnas senast 1 timme före den utsatta avgångstiden. Plats för åkdon måste dock rekvireras på avsändningsstationen 24 timmar förut, därest ägaren önskar, att detsamma skall med bestämt bantåg avgå.

Fraktbiljett för åkdon uttages, då detsamma för transport avlämnas, och kan likvid för sådan biljett erläggas på antingen avsändnings- eller bestämmelsestationen.

§ 13. För **hästar**, som skola sändas med bantåg, bör vagn rekvireras på avsändningsstationen minst 24 timmar före tågets avgångstid. Vid rekvisition av vagn för hästtransport skall avsändaren uppgiva hästarnas antal.

Hästar, som skola försändas med bantåg, böra genom avsändarens försorg hållas beredda att införas i de därtill avsedda vagnarna minst 1 timme före bantågets avgång.

Biljetter för hästar uttagas, då hästarna inställas på stationen och innan de införas i vagnarna.

Hästarna ställas till ledsagarens eller ägarens disposition på bestämmelsestationen mot biljettens avlämnande och fraktens erläggande, därest denna icke blivit betald vid avsändningen.

§ 14. Avsändare av **boskapskreatur** skall i av-

sändningsstationens godsexpedition, senast 24 timmar före det tågs avgångstid, varmed transporten äskas, uppgiwa kreaturens antal och beskaffenhet. Frakten kan betalas på antingen avgångs- eller bestämmelsestationen.

Stationsbefälet bestämmer, vilket slag av vagnar skall för varje transport begagnas.

Kreaturen skola genom avsändarens försorg inställas å bangården senast 2 timmar före bantågets utsatta avgångstid, och skall biljett för transporten uttagas, innan kreaturen införas i vagnarna.

Transporterade kreatur utlämnas på bestämmelsestationen mot biljetternas avlämnande.

*) § 14 a. I fråga om **lastning av levande djur, som icke befordras i emballage**, gälla följande bestämmelser:

a) Det åligger järnvägen att ombesörja, att golvet i de vagnar, där djur skola befordras, före djurens införande i vagnarna i erforderlig grad beströs med aska, sand, sågspån, torvströ eller annat lämpligt ströämne, därvid särskilt skall iakttagas, att därest öppna vagnar användas, ströämnet icke får vara av lättantändlig beskaffenhet. Öppna vagnar få icke användas, då yttertemperaturen under transporten kan tänkas nedgå under 0° C.

b) Bindningen skall verkställas omsorgsfullt, bestryggande och på sådant sätt, att djuren icke onödigtvis plågas därav. Djurens fötter få icke vara hopbundna.

c) Större boskapsdjur skola för uppbindningen i vagnarna, när så utan olägenhet kan ske, vara försedda med grimmor, anbragta över nosryggen och bakom öronen. Därest uppbindningen sker medelst tåg om hornen, få dessa icke bilda rännsnåra kring hornfästena.

*) Paragrafens lydelse enligt tillägg nr 4.

Grimmor kunna provisoriskt förfärdigas på följande sätt: ytterst i ena ändan på ett cirka $2\frac{1}{2}$ meter långt rep slås två knutar omedelbart intill varandra, den yttre hårt åtdragen och den intill varande något lösare. Omkring 35 cm. därifrån göres en andra lika lös knut. Repets andra ända instickes därefter i den första lösa knuten, tills repet ligger dubbelt mellan de båda lösa knutarna, då det fastgöres vid den första av dessa med en ny knut. Den därvid uppkommande öglan trädes över djurets nos, sålunda bildande näs- och sidostycken på den blivande grimman. Därefter får repet löpa t. ex. från högra sidan av djurets huvud bakom öronen och ner igenom den andra lösa knuten, där det bör fastgöras med en ny knut.

d) Småskulptur skola hava tillräckligt utrymme för att kunna lägga sig ned.

e) Djur av väsentligt olika art och storlek få icke lastas i samma vagn, för så vitt icke djuren kunna genom avbalkningar, skiljeväggar eller eljest på betryggande sätt skiljas i lämpliga grupper efter art och storlek.

*) § 14 b. I fråga om lastning av djur, som befordras i burar, lådor, korgar eller annat emballage, gälla följande bestämmelser:

a) Burarna o. s. v. skola vara rymliga, luftiga samt försedda med tät och fast botten. Bottnen i burarna o. s. v. skall genom avsändarens försorg beströs med lämpligt ströämne. Burarna o. s. v. skola lastas i vagnarna på sådant sätt, att djuren erhålla tillräckligt med frisk luft.

b) Kräver transporten så lång tid, att djuren under densamma behöva fodras eller vattnas, skola burarna o. s. v. vara försedda med lämpliga, för djuren lätt åtkomliga behållare för vatten och foder. Dessa behållare skola vara fästade så, att de ej kunna av djuren kullstjälpas.

*) Paragrafens lydelse enligt tillägg nr 4.

c) Djuren skola hava tillräckligt utrymme för att kunna lägga sig ned. Deras fötter få icke vara hopbundna.

d) Djur av väsentligt olika art och storlek skola vara åtskilda genom lämpliga skiljeväggar.

*) § 14 c. När **transporten** av djur **kräver så lång tid, att djuren** under densamma **behöva fodras eller vattnas**, åligger det avsändaren att ombesörja, att födoämnen och ifråga om djur, som befordras i emballage, jämväl vatten i tillräcklig mängd och på lämpligt sätt medföras, allt för så vitt icke avsändaren träffat anstalt om att djuren å lämpliga uppehållsstationer erhålla föda och vatten. Anteckning härom skall i sistnämnda fall göras å fraktsedeln.

*) § 14 d. I fråga om **järnvägens tillsyn över djuren** gäller följande:

a) Järnvägspersonalen skall såvitt möjligt tillse, att djur såväl vid lastning och lossning som under transporten behandlas väl och icke onödigtvis plågas.

b) Därest järnvägspersonalens föreskrifter icke iakttagas å avsändningsstationen, äger stationsföreståndaren förfara på sätt, särskilt är stadgat (order n:r 153).

c) Skulle järnvägspersonalen under transporten finna, att djuren plågas till följd av bristande utrymme eller av andra orsaker, såsom olämplig eller otillräcklig uppbindning, otillräcklig fodring eller vattning eller dylikt, och dessa brister icke kunna avhjälpas av medföljande vårdare eller järnvägspersonalen vare sig under tågets gång eller under de i tidtabellen angivna uppehållen å stationerna, skola djuren, i den mån behov därav föreligger, urlastas och anstalt träffas om deras ändamålsenliga vårdande. Så snart ske kan, skola de urlastade djuren vidarebefordras. Samtidigt med dju-

---

*) Paragrafens lydelse enligt tillägg nr 4.

rens vidarevändande skall bestämmelsestationen, utan kostnad för trafikanten, medels telegram underrättas om tidpunkten, då djuren väntas dit ankomma; och åligger det bestämmelsestationen att såvitt möjligt skyndsamt meddela mottagaren samma underrättelse.

d) De särskilda kostnader, som kunna förorsakas järnvägen vid befordring av levande djur, såsom för djurens ur- och inlastning under vägen i anledning av i mom. c nämnda orsak, deras lämpliga förvaring efter urlastning, deras fodring, uppbindning och dylikt, skola ersättas av mottagaren.

e) Kunna djuren efter utgången av den i Taxan stadgade avhämtningfristen icke lämpligen kvarstanna i vagnarna eller å mottagningsstationens område äger järnvägen föranstalta om att djuren för mottagarens räkning och risk bortföras därifrån och överlämnas i lämplig persons vård.

*) § 15. **Godsexpeditionerna** hållas i allmänhet tillgängliga för allmänheten varje helgfri dag året om från kl. 7 f. m. till kl. 7 e. m., dock att distriktsförvaltning eller, på dess uppdrag, trafikinspektör äger att för expeditionernas öppenhållande föreskriva andra och jämväl kortare tider, vilka å vederbörande stationer skola finnas angivna genom anslag.

***) Å sön- och helgdagar mottagas och utlämnas paket och ilgods å tid, som genom anslag å stationen tillkännagives.

Vid mellanstation, där icke genom särskilt anslag är annorlunda bestämt, stängas godsexpeditionen och magasinet under den tid, då personalen är sysselsatt i och för tågs expedierande.

§ 16. **Gods, som avlämnas** till transport på statens järnvägar, skall vara åtföljt av fraktsedel enligt

*) Styckets lydelse enligt tillägg nr 1.

***) Styckets lydelse enligt tillägg nr 3.

fastställt formulär, vartill blanketter mot lösen tillhandahållas trafikanter på alla järnvägsstationer.

Därest avsändare önskar med snälltåg försända sådana i Taxans »Särskilda bestämmelser» nämnda varor, vilka, när sådant utan olägenhet för tågens regelbundna gång kan äga rum, få mot på visst sätt förhöjd fraktgodsfrakt befordras med dylika tåg, är han skyldig att i fraktsedelns alla tre avdelningar anteckna, att godset försändes såsom fraktgod »med snälltåg».

Med undantag av gods, som försändes i hela vagnslaster, ävensom styckegods av sådan beskaffenhet — såsom hö, tegel, bräder m. m. — att varje i försändelsen ingående kolli icke lämpligen kan av avsändaren förses med omslag och adress, och som därför med avseende å lossning och lastning behandlas såsom vagnslastgods, mottages icke gods till befordring å järnväg, om icke godsets destination och mottagarens namn eller kollimärke äro tydligt utsatta å yttre omslaget.

*) För att styckegodsförsändelser av färska varor skola kunna vinna befordring med de å vissa linjer särskilt för dylika varor inrättade tåglägenheterna, erfordras, dels att de icke väga mer än 200 kg. pr kolli, dels att de äro emballerade på så sätt, att emballaget helt och hållet omsluter godset, och så, att det ej hindrar kollis placering ovanpå eller under detsamma.

Gods, som med oriktig fraktsedel inlämnats till en station, får återtagas eller kan, om utrymmet sådant medgiver, på inlämnarens ansvar kvarligga å stationen till dess att ny behörig fraktsedel inkommit.

***) För den tid, som godset sålunda kvarlegat utöver den i Taxans »Särskilda bestämmelser» stad-

*) Styckets lydelse enligt tillägg nr 4.

***) Styckets lydelse enligt tillägg nr 3.

gade avlämnings- resp. lastningsfrist skola plats- eller magasin- resp. vagnpengar erläggas.

Vederbörande järnvägstjänstemans anteckning på fraktsedeln om inlämningstiden är ensamt gällande.

Fraktgods måste för att, därest utrymme och övriga omständigheter det medgiva, kunna befordras med något bestämt godsförande bantåg, vara å stationen inlämnat senast 2 timmar före tågets utsatta avgångstid, där ej vederbörande trafikbefäl i fråga om sådana i Taxans »Särskilda bestämmelser» nämnda varor, som få mot avgift såsom för fraktgods befordras med persontåg eller för ilgodsbefordring upplåtet snälltåg, medgivit, att godset får inlämnas inom kortare tid.

Gods kan insändas direkt till godsexpeditionerna med formän och mottages därstädes utan att särskild kommissionär behöver anlitas för dess överlämnande, allenast godset åtföljes av behörig fraktsedel.

Allt gods, som ej lästas i vagnarna genom avsändarens egen försorg, skall av avlämnaren uppläggas enligt stationsbefälets anvisning å lastplattform eller i godsmagasin.

Paket- och ilgods måste för att kunna befordras med något bestämt ilgodsförande bantåg vara å stationen inlämnat senast 30 minuter före tågets utsatta avgångstid.

§ 17. **Utlämning av gods**, som ankommit till en station, begynner så fort ske kan efter varje bantågs ankomst, dock med iakttagande av de för godsexpeditionernas öppnande och stängande uti § 15 bestämda tider. Särskilda undantag härifrån kunna dock av trafikinspektören medgivas.

§ 18. För transport av **krut och andra explosiva ämnen** samt eldfarliga oljor och vissa andra därmed jämförliga vätskor gäller vad därom är i särskilda kungl. förordningar stadgat.

§ 19. **Frätande syror** transporteras, därest icke frakt erlägges såsom för full vagnslast, endast på de dagar och med de tåg, som genom särskilda å stationerna uppsatta anslag angivas.

§ 20. Damejeanner och andra glas- eller lerkärl, varuti flytande ämnen förvaras, skola vara omsorgsfullt tillslutna och inpackade i tillräckligt starka lådor eller spilträn. Sker försändningen i full vagnslast från en avsändare till en mottagare och mellan stationer, belägna vid bana med samma spårvidd, så att omlastning ej behöver ifrågakomma, må flaskorna eller damejeannerna föras i korgar.

Klorsyrat kali och andra likartade ämnen skola vara inlagda i papperskapslar, förvarade i väl slutna trälådor.

Fosfor skall vara inlagt i med vatten fyllda, tillödda bleckdosor, förvarade i tätt slutna, med sågspån fyllda trälådor, ej vägande över 50 kilogram.

Alla lådor, varuti förenämnda ämnen transporteras, skola vara försedda med handtag samt påskrift, angivande innehållet och den sida, som alltid bör vändas uppåt.

Tändstickor skola vara inlagda i bleckaskar eller i med papper klädda trälådor.

Kalciumkarbid skall vara inpackat i kärl av smidig metall, dock ej av koppar, av behörig styrka, fullt tätt sammansatt samt tydligt märkt med ordet »kalciumkarbid».

Begagnat trassel skall vara inpackat i fasta, tätt slutna fat, lådor eller andra behållare.

*) För befordring av flytande kolsyra och komprimerat syre använda cylindrar skola vara märkta med år, månad och dag, då undersökning av deras motstånd

---

*) Styckets lydelse enligt tillägg nr 3.

mot vätsketryck ägt rum, ävensom med signatur*), utvisande den person eller anstalt, som verkställt denna undersökning. Trycket skall utgöra minst 190 atmosfärer och i cylindern skall finnas ett utrymme av 1.34 liter för varje kilogram flytande kolsyra. Cylindrar, som undersökts i Sverige, ävensom sådana, som införts till Sverige i samtrafik med utlandet, få mottagas till transport, om undersökningen företagits inom de tre sista åren. I övrigt få i utlandet undersökta cylindrar mottagas till transport endast under villkor att, enligt å desamma anbragt märke, undersökningen ägt rum inom de sista sex månaderna.

) Cylindrar, som användas för befordring av i acetone upplöst acetylen, benämnd **acetongas, acetylen-dissous eller **dissousgas** skola vara försedda med märke, utvisande, att undersökning av deras motstånd mot vätsketryck verkställts av sådan person eller anstalt, som äger företaga dylik undersökning av cylindrar för befordring av flytande kolsyra, och skall trycket uppgå till minst 50 atmosfärer. Cylindrarna skola vara fyllda med någon av Kungl. Järnvägsstyrelsen godkänd porös massa***), och skall å fraktsedeln utsättas, med vilket slags massa de för transport avsedda cylindrarna äro fyllda.

*) De personer och anstalter, vilka äga verkställa denna undersökning, äro för närvarande:

i Stockholm (Liljeholmen) inspektören för explosiva varor ingenjör G. v. Feilitzen (initialer G. F.), Kungl. Tekniska högskolans materialprovvningsanstalt (initialer T. H. M.) och maskiningenjören G. Blomberg (initialer G. B.), i Göteborg materialprovvningsanstalten i Göteborg (initialer G. M. A.), i Malmö Södra Sveriges Ångpanneförening (initialer S. S. Å. F.) och lektorn vid tekniska elementarskolan A. Th. Ljungquist (initialer T. L.), i Oskarshamn ingenjören K. A. Giöbel (initialer K. A. G.), i Örebro ingenjören E. Hammarström (initialer E. Hm.).

Cylindrar, märkta med initialerna W. C. (professor W. Cronquist) och E. R. (ingenjör E. Risberg), få jämväl mottagas till befordring inom den i Ordningsreglerna föreskrivna tiden.

(Not-ns lydelse enligt tillägg nr 4 och order nr 1339).

**) Styckets lydelse enligt tillägg nr 4.

***) För närvarande har Kungl. Järnvägsstyrelsen godkänt endast s. k. agamassa (tillverkad av Svenska Aktiebolaget Gasaccumulator).

(Notens lydelse enligt tillägg nr 4.)

*) Flytande luft mottages till befordring i med dubbla väggar försedda glasflaskor, vilka förhindra ledning och utstrålning av värme. Glasflaskorna skola vara beklädda med filt samt tillslutna med filtpropp på sådant sätt, att innehållet icke kan flyta ut, men väl uppkommande gaser kunna utströmma utan att i flaskan alstra ett alltför starkt tryck. Filtproppen skall sitta så fast, att den icke lossnar, om flaskan faller omkull eller vändes upp och ned. Varje flaska för sig eller flera flaskor gemensamt skola skyddas för stötar genom att placeras i en stadigt stående ståltrådkorg eller liknande ställning. Ståltrådkorgarna etc. skola befordras i ovantill öppna eller endast med ståltrådsnät eller genomborrat lock eller på liknande sätt täckta metallådor eller i med bleck beklädda träådor. Lådorna skola vara försedda med påskrift: »Flytande luft». Såsom packningsämne få icke användas sågspån, träull, torv, halm, hö eller dylikt. Lådorna skola i järnvägs-vagnarna placeras på sådant sätt, att de icke kunna falla omkull eller falla ned, och så att flaskorna stå upprätta och icke utsättas för skada genom annat i samma vagn inlastat gods. Lättantändliga mindre föremål eller flytande ämnen få icke lastas i omedelbar närhet av flytande luft.

*) I stället för med dubbla väggar försedda och med filt beklädda glasflaskor kunna för transport av flytande luft även användas behållare av annat slag, för så vitt de äro skyddade mot värme, så att de icke överdragas med imma eller rimfrost. Om dylika behållare äro tillräckligt starka och stå tillräckligt stadigt, behöva de icke vara inneslutna i ståltrådkorgar eller dylikt emballage. I övrigt gälla även i detta fall i tillämpliga delar föreskrifterna i föregående stycke.

---

*) Styckets lydelse enligt tillägg nr 1.

*) »**Kadaverdelar** ävensom **mjolk-** eller **andra vätskeprov från djur**, som misstänkas hava varit eller vara behäftade med **smittosam sjukdom**, mottagas icke till befordring annat än till veterinärmedicinisk anstalt för undersökning och under följande villkor:

a) Kadaverdelar, såsom tarmar, köttstycken eller juver, skola vara inlagda i starka, tätt tillslutna fat, träkärl eller lådor och skola i dessa vara på alla sidor omslutna av torvströ eller torvmull i tillräcklig mängd för att uppsuga förekommande fuktighet.

b) Vätskeprov skola förvaras i väl tillslutna flaskor eller andra kärl av glas eller lergods. Kärlen skola vara nedsatta i starka trälådor och skola i dessa omgivas dels av halm, träull eller annat lämpligt packningsmateriel, dels ock av torvströ eller torvmull i tillräcklig mängd för att, därest kärlet går sönder, uppsuga den uttrinnande vätskan.

c) Fraktsedeln skall tydligt angiva försändelsens beskaffenhet.

*) **Djuravfall, som lätt äro utsatta för att skämmas**, såsom osaltade, råa hudar, fett, senor, ben, horn och klövar, okalkat färskt limläder ävensom **andra i hög grad illaluktande och vämjeliga föremål** — med undantag av kreatursgödsel, andra exkrementer av djur, latrinämnen och sopor (se nedan) — mottagas till befordring endast under följande villkor:

a) Rengjorda och torkade ben, pressad talg, torra horn utan kvicke d. v. s. utan hornfortsättningen av pannbenet, samt idisslares och svinkreaturs klövar utan ben och mjuka delar, mottagas till befordring såsom styckegods, om de äro inpackade i goda säckar.

b) Andra än i punkt a) nämnda, hithörande varuslag mottagas icke till befordring såsom styckegods, annat än i starka, väl tillslutna fat, träkärl eller lådor

*) Styckets lydelse enligt tillägg nr 4.

eller i goda säckar, som under den varma årstiden skola vara så indränkta med utspädd karbolsyra eller annat dylikt ämne, att innehållets lukt icke förnimmes. Fraktsedlarna skola innehålla noggrann uppgift å arten av de i faten, tråkärnen, lådorna eller säckarna inpackade varorna. Befordringen sker blott i öppna vagnar.

c) Hithörande varuslag befordras såsom vagns- lastgods endast i öppna vagnar, täckta med presenningar.

d) De säckar, kärl och presenningar, i och under vilka varor av förenämnda slag blivit befordrade, må icke åter användas till transport, såvida de icke genom lämplig behandling, t. ex. indränkning med utspädd karbolsyra, befriats från sin skämda lukt.

*) **Illaluktande vätskor** få icke befordras i täckta vagnar, för så vitt icke emballaget är starkt och så tätt, att lukten av innehållet icke kan förmärkas.

*) **Kreatursgödsel, andra exkrementer av djur, latrin- ämnen och sopor** mottagas till befordring endast i vagns- lastsändningar och under följande villkor:

a) Lastning och lossning verkställas av avsändaren och mottagaren.

b) Torr**) kreatursgödsel i opackat (löst) tillstånd befordras i öppna vagnar, täckta med presenningar.

c) Övriga exkrementer av djur ävensom latrinämnen befordras — såframt icke särskilda anordningar äro vidtagna för deras transport — endast i starka, väl tillslutna kärl och i öppna vagnar eller cisternvagnar. I varje fall skola sådana åtgärder vidtagas, att massans eller vätskans utträngande hindras och lukstens utbredning såvitt möjligt förebygges. Till denna senare om-

*) Styckets lydelse enligt tillägg nr 4.

**) Kreatursgödsel, både stall- och ladugårdsgödsel, får betraktas som torr och får således i opackat (löst) tillstånd befordras i öppna vagnar, täckta med presenningar, även när den, utan att vara torr, är så bemängd med halm eller annat ströämne, att vid dess lastning och lossning grep lämpligen kan användas.

(Or. Sb. 155/1913.)

ständighet skall jämväl tagas hänsyn vid bestämmandet av det sätt, varpå lastning och lossning må äga rum.

*) **Kimrök** och **andra pulverartade ämnen** mottagas icke till befordring annat än i emballage av sådan tät-
het, att det tryggar varan mot bortdamning.

§ 21. Avsändare av i taxan såsom »farligt ämne» angivna varor skall, så framt han icke vill för dessa varor erlægga 25 procent högre frakt än den i taxan bestämda, å fraktsedeln teckna en förbindelse, att han ansvarar för all skada, som genom läckning, självan-
tändning, kärlets eller emballagets bräcklighet kan för-
orsakas icke allenast å annat gods, utan även å järn-
vägens tillhörigheter.

Genom erläggandet av nämnda högre frakt, därom anteckning alltid skall göras å fraktsedeln, befrias av-
sändaren från ansvaret för den skada å *annat gods*
eller *järnvägens tillhörigheter*, som genom bemälda
varor kan förorsakas, men för skador, som av ovan
anförda orsaker kunna träffa själva *de i fråga varande*
varorna, ikläder sig järnvägen ingen ansvarighet, utan
sker dessa varors transport alltid på avsändarens eller
mottagarens risk.

Därför skall ock avsändare, även om han genom
erläggande av den högre frakten frigör sig från an-
svaret för skada å *annat gods* eller *järnvägens tillhö-*
righeter, på fraktsedlarna teckna orden: »Transporten
verkställes för N. N. (avsändarens eller mottagarens)
räkning och risk.

Stockholm i november 1913.

KUNGL. JÄRNVÄGSSTYRELSEN.

---

*) Styckets lydelse enligt tillägg nr 4.